

Dilació en la resolució i en el cobrament de beques i ajuts en matèria d'educació

En els darrers informes anuals, el Síndic s'ha ocupat de destacar les queixes relacionades amb la denegació de determinades prestacions econòmiques, especialment de beques en matèria d'educació, a infants en situació de pobresa, pel fet de no complir els criteris socials i de renda, excessivament restrictius, previstos en les bases que en regulaven la concessió. L'augment de la precarietat econòmica de moltes famílies per l'efecte de la crisi econòmica i la manca d'adequació de les partides pressupostàries de les convocatòries d'ajut a aquesta evolució creixent de les necessitats socials han provocat que aquesta realitat persisteixi amb força en l'actualitat.

En el cas del menjador escolar, per exemple, són prou coneguts els dèficits de cobertura de les beques per als alumnes que presenten una situació socioeconòmica precària: l'increment de dificultats econòmiques d'ençà de l'any 2008 ha coincidit amb un decrement de la partida pressupostària global (ordinària i extraordinària) que el Departament d'Ensenyament ha destinat a ajuts individuals de menjador escolar des del curs 2009/2010.

L'agilitat en la tramitació dels ajuts és fonamental per garantir el dret a l'educació en igualtat d'oportunitats

Especialment durant l'any 2012, a aquest tipus de queixa s'hi han sumat altres queixes relacionades amb el retard en la resolució i el cobrament d'aquestes prestacions econòmiques en matèria d'educació (ajuts de menjador escolar, beques per a l'estudi, etc.). Val a dir que aquestes prestacions estan destinades a garantir el seguiment normalitzat de l'escolarització per part dels infants en situació de pobresa o a compensar desigualtats en l'accés a determinats recursos o serveis educatius, de manera que l'agilitat a l'hora de tramitar-les acostuma a ser fonamental per assolir els objectius que plantegen.

L'estudi de les queixes, en canvi, posa de manifest que aquestes beques i ajuts es resolen passats mesos de l'inici de curs, i no sempre hi ha previstos els mecanismes per compensar

aquestes desigualtats durant aquest període de manca de resolució. A més, les dificultats pressupostàries de la Generalitat de Catalunya han provocat una demora en els pagaments dels ajuts ja concedits.

En aquest sentit, és il·lustratiu el cas de la concessió de les beques i els ajuts a l'estudi de caràcter general i de mobilitat per al curs acadèmic 2011/2012 per a l'alumnat que cursa estudis postobligatoris (batxillerat i cicles formatius de grau mitjà) i superiors no universitaris (cicles formatius de grau superior). La convocatòria dels ajuts es fa en data de 21 de juliol de 2011 (Ordre EDU/2099/2011) i la resolució es dicta en data 26 de juny de 2012, quan el curs acadèmic ja ha finalitzat. A finals d'octubre del curs següent, el curs 2012/2013 les persones interessades encara no havien percebut l'import de l'ajut.

També n'és un exemple el cas de la concessió de les beques de menjador escolar, en què la resolució i el pagament de l'import als beneficiaris també es produeix amb retard. L'atorgament d'aquests ajuts quan una part important del curs ja ha transcorregut comporta abocar les possibles famílies beneficiàries, moltes de les quals requereixen aquest ajut per garantir l'accés dels seus fills al servei, a una situació d'incertesa afegida a la precarietat econòmica en què ja viuen. Aquest és el cas, per exemple, d'alumnat que no fa ús del servei per impossibilitat econòmica, tot i tenir-ne necessitat, pel fet de no tenir constància de la concessió de l'ajut (pel temor de no ser finalment beneficiari i de contraure un deute no previst amb el promotor del servei, o per la impossibilitat d'anticipar l'import corresponent a la quota del servei, si aquest promotor ho exigeix).

Hi ha persones que reben l'import de determinats ajuts quan el curs ja ha finalitzat

En aquest sentit, convé afegir que el Síndic ha tingut coneixement que escoles amb una composició social especialment desfavorida, que presenten un nombre elevat d'alumnat beneficiari de beques de menjador, i sovint també amb una AMPA sense fons econòmics suficients per compensar aquest retard, han tingut diversos mesos el servei de menjador escolar sense pràcticament usuaris (amb efectes nega-

tius sobre l'absentisme escolar o sobre la nutrició adequada dels infants socialment més desfavorits).

Davant d'aquest fet, el Síndic recorda a les administracions competents que aquestes beques esdevenen un pilar fonamental per promoure l'equitat en el sistema educatiu i el seguiment normal de l'activitat escolar dels alumnes en una situació socioeconòmica desfavorida. Per aquest motiu, considera que aquest retard excessiu en la concessió i en el pagament de les beques i ajuts vulnera el dret a l'educació en igualtat d'oportunitats dels alumnes amb dificultats econòmiques, i limita

les possibilitats de combatre els efectes de la pobresa infantil.

Aquests retards, a més, poden generar dèficits d'eficiència en el sistema de protecció social. En alguns casos, els serveis socials d'atenció primària han de concedir ajuts d'urgència social per garantir l'accés dels alumnes a aquests recursos i serveis educatius (llibres, menjador escolar, etc.) a famílies que, mesos després, rebran beques i ajuts pels mateixos conceptes del Departament d'Ensenyament i dels consells comarcals, un cop l'Administració hagi resolt les peticions formulades.

Queixa 00782/2012

La persona interessada es queixa que el mes de febrer de 2012 encara no s'ha resolt la sol·licitud de beca de menjador demanada el mes de maig de 2011 per al curs 2011/2012.

El Consell Comarcal del Maresme exposa que la resolució es va dictar el mes de març de 2012, transcorreguts sis mesos de l'inici de curs. Aquesta administració comarcal afegeix que aquest retard en la resolució es va produir perquè encara no havia signat l'addenda econòmica corresponent al curs 2011/2012 amb el Departament d'Ensenyament, i que la notificació d'aquesta administració sobre l'import pendent de pagament per a ajuts de menjador no es va produir fins al final del mes de febrer de 2012.

Amb relació a aquests casos, el Síndic ha recordat al Consell Comarcal del Maresme i al Departament d'Ensenyament que els ajuts de menjador escolar suposen una mesura fonamental per compensar desigualtats econòmiques en l'accés a aquest servei educatiu, com estableix, entre d'altres, l'article 6 de la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació, i també per garantir el dret a l'educació en igualtat d'oportunitats.

[Pàgines extretes de l'Informe Anual 2012. Per accedir-hi, cliqueu aquí](#)